

Somlói-Spengler a Q Contemporary-ben

A Somlói-Spengler gyűjtemény *Velünk élő történetek* címmel kiállított képei Budapest legújabb kortárs kiállítóterében, a Q Contemporary-ben láthatók szeptember 17-ig.

Queenie Rosita Law, hongkongi képzőművész, gyűjtő és mecénás – üzletember nagyapjától örökölt vagyona egy részéből – régóta figyeli, szereti és pártolja Kelet-Közép-Európa fiatal művészeit, és miután néhány éve megvette az Andrássy út 110. alatt álló (korábban Zelnik István és a Magyar Indokína Társaság által működtetett Arany Múzeumnak helyet adó és csodásan felújított) villát, immár méltó helyen be is

tudja mutatni a posztkommunista régió fiatal alkotóinak munkáit.

Jobbra Spengler Katalin, mellette Somlói Zsolt a Somlói-Spengler gyűjtemény megnyitóján a Q Contemporary-ben / Fotó: Horváth S. Gábor

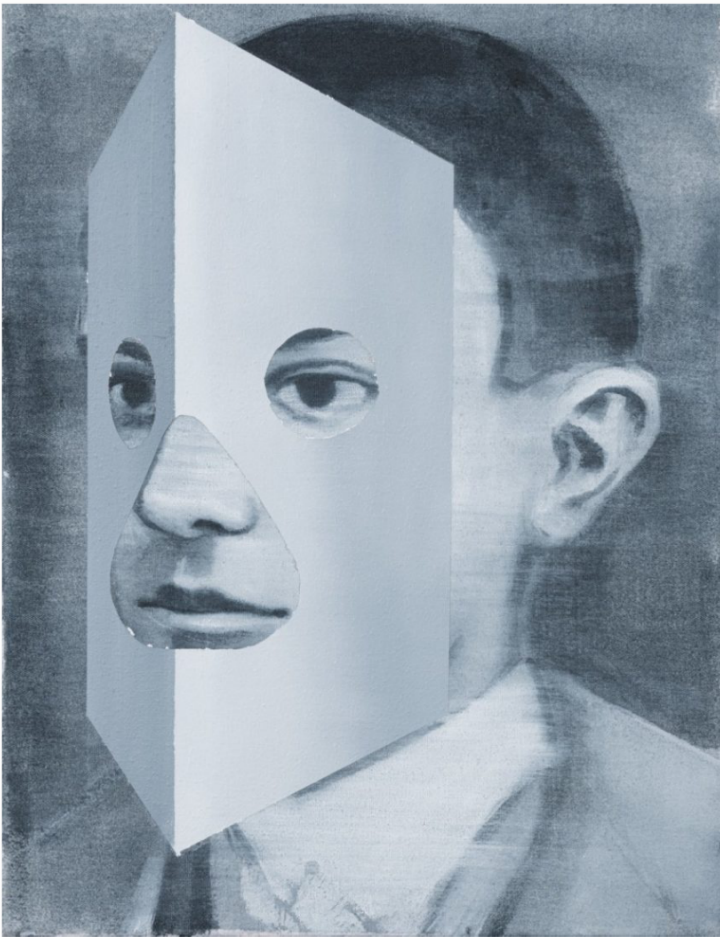
A ház koncepciójába remekül illik Spengler Katalin (a legbefolyásosabb nők 2022-es Forbes listájának első helyezettje a kultúra kategóriában) és férje Somlói Zsolt gyűjteménye, pontosabban annak egy szűk, de így is figyelemre méltó szelete. A

házaspár pontosan harminc éve, 1992-ben kezdett gyűjteni, 96-ban vette meg az első kortárs képét, 2002-ben az első külföldi művész képét, ma pedig egy 700 darabos kollekciónál tart. „Autójuk még nem volt, de már műtárgyakat vettek” – írtuk a róluk megjelent portréban a 2018. augusztusi Forbesban, ahol a gyűjtői koncepciójukról egyebek mellett azt vallották:

„csak olyan műveket veszünk meg, amiket nemcsak nagyon jónak tartunk, hanem a ránk tett hatásuk révén emocionálisan is kötődünk hozzájuk.”

Ebből a hatalmas gyűjteményből látható most 67 cím (van köztük több képből álló sorozat) a Q Contemporary két szintjén három tematika mentén szervezve. Az első szekció a *Poetikus áthallások* címet kapta, itt Európa és a régió történelmére,

közös traumáira, politikai örökségeire és jelenére reflektáló festmények, fotók, szobrok kaptak helyet, van köztük megrázóan drámai és abszurd humoros is.

Andreani, Giulia *L'enfance de Pablo* (2019)

Lego holokauszt

Személyes két kedvencem egyike Zbigniew Libera, lengyel alkotó *Más típusú börtön* című fotósorozata, amely egy legóból megépített koncentrációs tábort és lakóit ábrázolja. A 11 fotóból álló képcsoport létrehozásához hét autentikus, erre a célra kicsit módosított Lego-készletre volt szükség, amiből Libera felépített egy náci koncentrációs tábort, majd lefotózta azt.

A foglyokat mosolygós csontvázak jelenítik meg (a kalózok készletéből), a tábor őrei a rendőrörs módosított figurái, a krematóriumhoz és a szögesdróttal

körülvett barakkokhoz rengeteg téglára volt szükség, de megjelennek a tábori orvosok, a foglyok csontvázán végzett orvosi kísérletek, egy megvert fogoly, a rabok elkobzott ruhái és személyes tárgyai – lehetne még sorolni a huszadik század legnagyobb traumáját „dokumentáló”, játékosságával is meghökkentő Lego holokauszt elemeit.

Hasonlóan drámai Szűcs Attila (az egyik legdrágább magyar képzőművész) *Lidice* című installációja, ez is a náci megszálláshoz kapcsolódik, egy 1942-ben elpusztított cseh falunak, Lidicének állít emléket. A tíz darabból álló olajfestmény egy eredeti lidicei képeslap alapján készült: Szűcs a lap kinagyított részleteit festette meg és át, néhány szereplőt elhagyott, bizonyos jeleneteket elhomályosított, másokat kiemelt – az

egész úgy megrázó, hogy egyes darabjai békés impresszionista képként hatnak.

Keserü Ilona: Mimikri (1969)

Az anyag második szekciója (*Környezetek, amiket belakunk*) az ember-természet-épített környezet ellentmondásos viszonyát feszegeti – olyan nagy nevek

által, mint Bak Imre, Nádler István, Maurer Dóra, Fehér László (az egész gyűjtemény egyik legfrissebb, néhány hónapja vásárolt darabja tőle, a *Balatoni történet* című sorozatból származik, 100 cm a címe).

A harmadik tematika a női szerepekkel foglalkozik, jellemzően női alkotók nyúlnak a női identitáshoz, sztereotípiákhoz, a nők társadalmi, családi pozíciójához. Ahogy Zsikla Mónika, a kiállítás kurátora mondja, a női életművek és nézőpontok felfutása globális trend a 21. században, de néhány következetes életműtől és kutatástól eltekintve a magyar képzőművészetben még szűkösebb a feminizmus és a feminista művészet tere.

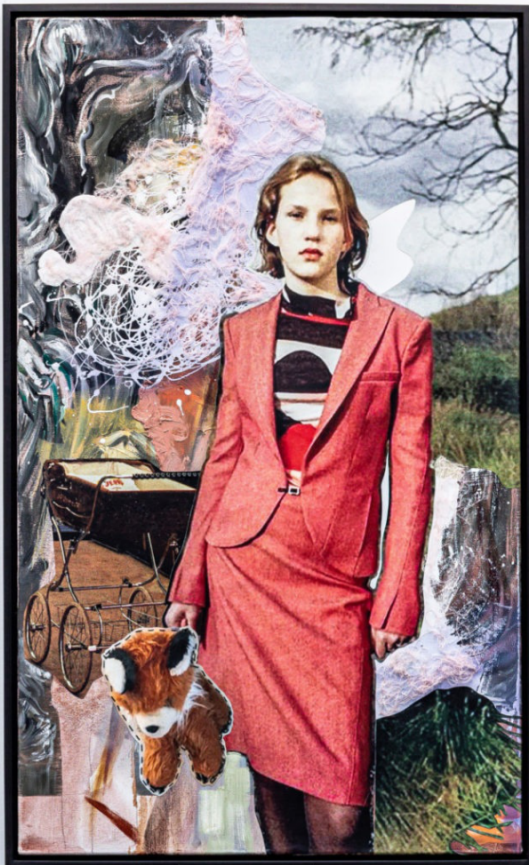
Somlói-Spengler gyűjtemény megnyitója a Q Contemporary-ben / Fotó: Horváth S. Gábor

Tényleg azt hiszed, van választásod?

A kiállítási anyag ezen utolsó, harmadik egységében is hosszan lehetne sorolni a nagy neveket és emlékezetes műveket – bennem inkább a férfi nézőpont, és néhány provokatívabb, karikírozott megközelítés hagyott mélyebb nyomot.

- Ilyen például Szűcs Attila *Éjszakai műszak a szaloncukorválogatóban* című tekintélyes méretű képe egy nőről, aki az ötvenes évek munkásnőinek mai megfelelőjeként csinosan és hősiezen áll a szalag mellett és dolgozik,
- Keresztesi Botond képe egy dohányzó nőről, aki keménységében és gesztusaiban a férfiként domináló nő sztereotípiáját hozza,

- és a svájci Daniele Buetti, sztárfotósból lett képzőművész lightbox fotója, aminek feliratán a minden korban, kultúrában és kontextusban másféleképpen megválaszolható alapkérdés: „Do you really believe you have choices?” (Tényleg azt hiszed, van választásod?)

Paulina Olowska: Coral (2019)

Ahogy a kiállítás minden darabja, a legutolsó terem legutolsó sarkában elhelyezett kép is most látható először a Somlói-Spengler gyűjteményből, ez Nemes Csaba festménye. Egy kanapén ülő, a gondolataiba merülő nőt ábrázol – a modellje Spengler Katalin volt. Ahogy a megnyitón kiderült, ez neki is szokatlan élmény volt:

„nem fénykép után készült, többször több

órán át ültem modellt.”